

Хавиер Гомес БЕРМУДЕС, шеф на Наказателното отделение на Националния съд на Испания, пред Мариела Балева

- Каква е ролята на медиите в борбата с корупцията и с тероризма, г-н Бермудес?

- В борбата срещу корупцията ролята на медиите е от най-важните. Категорично! Защото корупцията е омъжена за властта. Единственото противодействие в една демократична страна е мнението на гражданина, който гласува. А влиянието на медиите в сформиранието на общественото мнение е основно.

- В България често корупционните случаи се разплитат от медиите...

- Значи двете страни си приличаме. У нас, в Испания, всички големи случаи на корупция, разрешени досега, са излезли наяве от пресата. Но и в това е силата на вас, журналистите.

- Съдебната система в България е непрекъснато под прицел. За десетина години бяха направени много промени, но нещата вървят трудно. За да има кардинални промени, кое е най-важното?

- Без съмнение политическата воля е от огромно значение, но е важно да няма и съпротива от страна на прокурорите и на съдиите. Те трябва да бъдат отворени към промените. Независимо че могат да имат известни критики, необходимо е те да са насочени към подобряване на нещата, а не всичко да продължава по старому. Да, ние, съдиите, сме склонни да казваме: "Не, нека не променяме това и това, ако може да остане както досега." Само че забравяме, че светът се променя и ние трябва да се променяме. Така, както не бива да продължаваме да пишем само с молив и на лист, или доказателствата да идват в кашони.

- Какво имате предвид?

- (*Усмихва се*) Ще ви кажа нещо, което испанските медии не знаят. От есента всички дела в Испания ще са на дигитален носител. Ще трябва да се освободим от стотиците листове хартия, които тъпчем в кашони. Светът върви напред.

- Законите ни се хармонизират с европейските, но хората смятат, че съдебната система е неефективна, защото все има някакви вратички?

- На гражданина не трябва да се отказват права, които на съдиите ни изглеждат неудобни. Най-важното е никога да не се стига до неподчинение на държавата. Законът трябва да се спазва. В Испания казваме: "Съдиите трябва да прилагат и спазват закона независимо дали им харесва." Бих казал, Господ да ни е на помощ от съвестта на съдиите!

- Да не би да признавате някой съдебен грях?

- (*Смее се*.) Знаете ли, когато говори за брак, за аборт, по икономически въпроси, съдията трябва да съди според убежденията на хората и на народа. А в една демократична държава над всичко е законът. Лесно е, повярвайте!

- Имаште разговори със зам. главния прокурор Галина Тонева, със зам.-шефа на ВКС Гроздан Илиев. Впечатли ли ви нещо?

- Макар и за толкова краткото време, с което разполагахме за разговори, ме впечатли - вашето двуинстанционно производство. Смятам, че може да помислим и да го приложим в Испания - да почерпим опит от вас. Вие имате невероятен напредък в съдебната система и той е осъществен в последните 10-12 години.

- Сега пък аз съм впечатлена от това, което казвате. Сериозно ли смятате да приложите наш опит?

- Наистина съм впечатлен от системата у вас. Двуинстанционното производство е нещо много интересно. Ние в Испания също дебатирате за съдебната ни система. Сега сме на кръстопът и взимаме решения за подобряването ѝ. А едно от чудесата на обединена Европа е това, че можем всички страни членки на ЕС да обменяме положителното и да оставим настрана всичко отрицателно.

- Надяваме се да вземем нещо от вашия опит?

- Можем да ви помогнем от историческа гледна точка - защото преди вас влязохме в ЕС, а и преди вас сме се сблъскали със същите проблеми, които вие сега имате. Като тези с измамите, свързани с европейските фондове. Заедно сме в общото семейство на обединена Европа и винаги трябва да се подкрепяме.

- Какви съвети бихте дали на българските си колеги?

- Не съм готов да давам съвети, все пак съм за първи път в страната ви, сега научавам подробности за работата на съдебната ви система. Но бих казал на всички магистрати в Европа: престъпността се побеждава само и единствено чрез закона! Нещо повече - всяко изкушение да се борим срещу престъпността с нещо различно от закона води до ново престъпление.

- Как протичат делата за организираната престъпност в Националния съд на Испания?

- В Испания престъплението за тероризъм е много тежка криминална дейност. Но в същото време то си остава престъпление. Процедурата е същата, каквато е при една дребна кражба. В Испания не съществуват специални закони, насочени за борбата с тероризма. Това, което ни различава от вас, е, че при нас има специализирани съдилища за отделни престъпления. Но всеки един съдия може да заеме нашето място. Не е нужна специална подготовка или образование за това.

- Водили сте най-тежкото дело за тероризъм в Европа - за атентатите на гара "Аточа" през 2004 г., в което трябваше да се справите с 29 обвиняеми, 87 адвокати и стотици свидетели от различни страни. Кои други тежки дела сте водили?

- Атентатът на мадридската гара "Аточа" е най-сериозният и тежък терористичен акт, извършван на територията на Европа. Но освен този случай, ние всяка седмица имаме дело, свързано с тероризъм. В Испания терористите са убивали полицаи, политици, съдии, лекари.

- Бихте ли споделили за едно от последните дела, които сте водили?

- Имаше случай на убит лекар. Престъплението бе извършено заради това, че той е помогнал на заловени терористи, намиращи се в затвора в Сарагоса, отказващи да се хранят, да бъдат захранени. Това го искаше съдът. Задачата на доктора бе да им слага системи и сонди, за да бъдат по някакъв начин захранени. Други терористи от същата групировка обаче го убиха. Ето ви случай, който отразява низостта на тероризма. Един лекар спасява живота на един терорист, а след това друг терорист отнема живота на спасителя лекар.

- В България ви предстои да изнесете лекция за борбата с тероризма на специален семинар, освен това ще присъствате на премиерата на филм с ваше участие.

- От срещите си с г-жа Тонева и г-н Илиев разбрах, че вие до момента нямате проблеми с тероризма. Моята цел е да ви помогна да изпреварите евентуални такива събития - които не ви ги пожелавам, от законова гледна точка. В Испания имаме опит с тероризма повече от век. А семинарът, организиран от клуба "Журналисти срещу корупцията" показва, че медиите могат да работят добре в една демократична страна. И се радвам, че този клуб е много активен по темата. Филмът на журналистката Ренета Николова е за добрите практики (вещаща в БНТ и председател на клуба - б. р.) в испанският съдебен модел и се надявам той да е от полза на всички вас.